
Mo Afrika Borwa, letšatši la 16 Phupu ke letšatši la boikhutšo la bohle leo le bitšwago Letšatši la Bafsa.

Kanegelo ye e bolela ka histori ya letšatši le la boikhutšo la bohle, le go hlaloša gore go diregile eng ka ngwaga wa 1976.

“Na le a tseba gore go diregile eng ka Letšatši la Bafsa ka 1976?” Koko a botšiša ditlogolo tša gagwe e lego Buhle le Vusi.

“Ka letšatši la 16 Phupu, histori e diregile go la Soweto!” a ba begela bjalo.

“E be e le mesong ya la di 16 Phupu 1976. E be e le ngwaga wa ka wa mafelelo sekolong.”

Koko a tšwela pele ka go re: “Letšatši leo le fetotše histori.”

“Re be re le barutwana ba go tšwa dikolong tša go fapafapana tša Soweto.

Re be re beakantše go gwanta go tloga dikolong tša rena go ya lebaleng la dipapadi la Orlando. Re be re beakantše mogwanto wa khutšo.”

“Ke ka lebaka la eng le be le gwanta?” Buhle a botšiša.

Koko a hlaloša, “Mmušo wa kgethologanyo o be o re gapeletša go ithuta ka leleme la seAfrikaans. Re be re le kgahlanong le molao woo. Re be re befetšwe!”

“Re ile ra tšea kgato ya go lokolla barutwana ba baso ba Afrika Borwa.

Seo re bego re se nyaka e be e le thuto ye kaone. Re be re nyaka thuto ya go swana ya batho bohle ba Afrika Borwa.”

“Ke moka, gwa direga eng?” Vusi a botšiša.

“Re be re gwantela lepatlelong la Orlando go yo swara kopano. Diketekete tša barutwana di ile tša tsenela kopano. Re be re thabile!” Koko a gopola.

“Ge re le gare re gwanta, maphodisa a ile ba re hlasela!

Ba ile ba re foša ka dithuthupi tša gase. Dimpša tša bona di ile tša re hlasela!

Re ile ra leka go kgosela ra tšwela pele ka go sepela.”

“Ke moka ba thoma go thuntšha!

Go na le seswantšho sa go tuma seo se ilego sa tšhoša lefase ka moka.

Seswantšho seo ke sa Hector Peterson a kukilwe ke mogwera wa gagwe,” Koko a realo ka manyami.

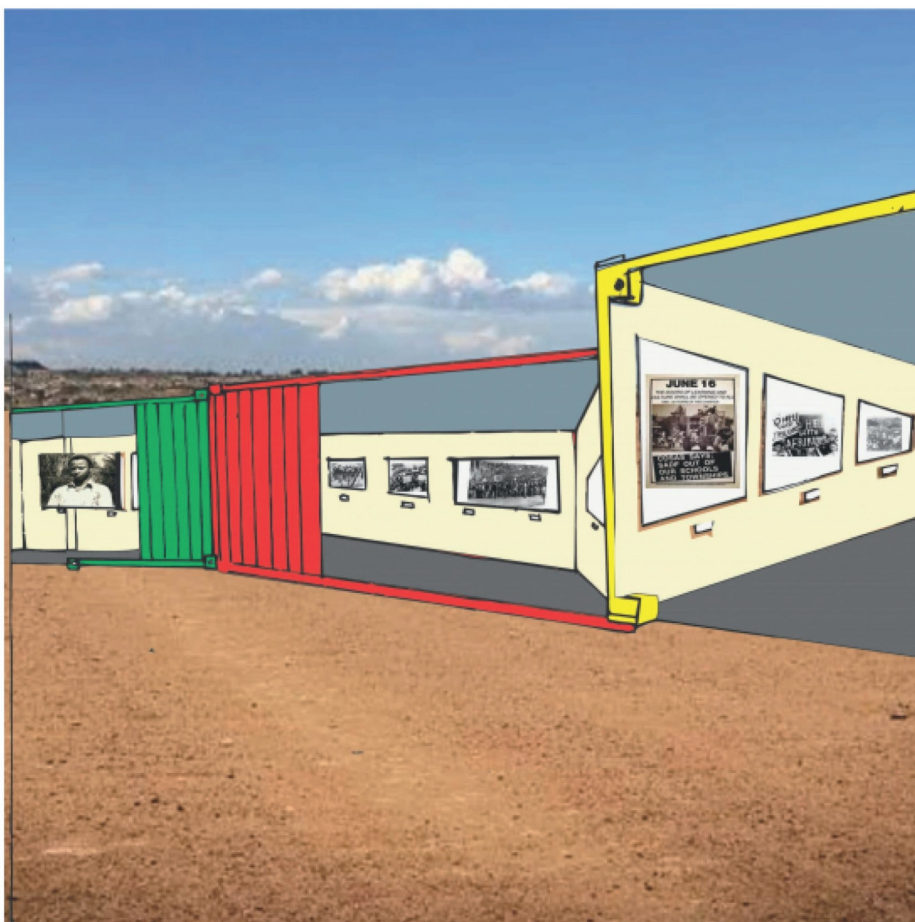

“Na go ile gwa fela bjang koko?” Buhle le Vusi ba botšiša ka go seba.

Koko a fetola, “Mogwanto wa Soweto o ile wa tsebega nageng ka bophara.

Barutwana ba bantši le bašomi ba ile ba o tsenela.

Batho ba lefase ka bophara ba ile ba thekga mogwanto.”

“Mogwanto wa Soweto o be o le bohlokwa go lwantšha kgethologanyo. Letšatši leo le bitšwa ‘Letšatši la Soweto’. Le bile letšatši la boikhutšo la bohle ka 1995.”

Ka mengwaga ya bo1990, go bile le dipontšho tša mešomo ya bokgabo mabapi le mogwanto wa bafsa,” Koko a gopola.

“Ngwaga wo mongwe le wo mongwe ka Letšatši la Bafsa, Maafrika Borwa nageng ka bophara ba hlompha bao ba bolailwego megwantong ya 1976.

Re gopola bafsa bao ba thušitšego go fediša kgethologanyo,” Koko a realo ka boikgantšho.

“Ka Letšatši la Bafsa go na le meletlo, dikopano le dikhonsarata nageng ka bophara.”

“Ga se ra swanela go lebala histori ya naga ya rena,” Koko a fetša ka go realo.

Koko a myemyela gomme a gokara Buhle le Vusi.

—Dipotšišo

1. Na ke mang yo a anegago kanegelo ye, le gona ke bomang bao ba theeditšego? Na o tseba bjang?
2. Na barutwana ba Soweto ba be ba gwantela kae ka la 16 June 1976?
3. Ke ka lebaka la eng ba be ba gwanta?
4. Na letšatši le la di 16 Phupu le thomile neng go ba la boikhutšo la bohle, gobaneng?

—Dipuku tšeo di lego mo tlhahlamanong ye

- Letšatši la Poelano
- Letšatši la Tokologo
- Letšatši la Bohwa
- Letšatši la Ditokelo tša Botho
- Letšatši la Basadi
- Letšatši la Bašomi
- Letšatši la Bafsa

Kanegelo ye e hlamilwe le go ngwalwa ka siSwati
bjale ka karolo ya projeke ya Zenex Ulwazi Lwethu
ya 2020 ya dipuku tša go bala.